

"Senin hakiki sretini mecaz misalinle grtrmek için su-i tali' hased veyahd nazar deĖmemek için iki misl-i zirvekrn cem'ine msade etmedi." cümlesini izah eder misiniz?, Niyazi Bey'e neden "zamanın Rstemi" diye hitap ediliyor?

"NYAZ BEY'E

Ey zamanın Rüstem-i Zl'i..."

"lem-i misalin misal-i musaĖĖarı olan lem-i haylde senin misalini ziyaret ediyoruz. Zr imdi herbir mehasin lafız gibi; senin misalin mn gibi içinde görünmekle aklın göz bebeğinden birden irtisam ediyor. Selnik'e geldim. Senin hakiki sretini mecaz misalinle grtrmek için su-i tali' hased veyahd nazar değmemek için iki misl-i zirvekrn cem'ine msade etmedi. Sizin te'sis ettiğiniz bnyan-ı saadeti tahkim etmek için tekkr-i fiil olarak Krdistana gitmek niyetindeyim."(1)

"Resneli Niyazi Bey veya Ahmet Niyazi Bey (Arnavutça: Ahmet Njazi Bej Resnja), 1873 yılında bugün Makedonya sınırları içerisinde kalan Manastır yakınlarındaki Resne kasabasında doğmuştur. Bu nedenle Resneli Niyazi Bey olarak anılır. İttihat ve Terakki'nin önde gelen isimlerinden olup II. Meşrutiyet'in ilanına yol açan ayaklanmanın lideri olarak ve 1897 deki Türk-Yunan savaındaki başarılarından dolayı n yaptı. II. Abdülhamit'in Merutiyeti ilan etmek zorunda kalmasından sonra döndüğü Selanik'te "Hürriyet kahramanı" olarak karşılandı."

"17 Nisan 1913'te Arnavutluk'un Avlonya limanında İstanbul'a gitmek üzereyken İttihat ve Terakki Fırkası'nın kendisine gönderdiği koruması tarafından öldürüldü. Hem Meşrutiyet hem de 31 Mart sırasında İstanbul'a gelen kuvvetlerin içerisinde Niyazi Bey en nde gidenler arasındaydı. Başındaki Őapkanın zerinde "Vatan Fedaisi" yazmaktaydı. Türk-Yunan savaşında gösterdiği başarı ve esir aldığı Rum askerlerinden dolayı kendisine "padişah yaverliği" unvanı verilmek istenmiş ancak kendisi, kazaskerin 13 yaşındaki oğluna da aynı unvan verilmesi üzerine bunu reddetmiştir."(2)

Rüstem-i Zal hayallerde şişirilmiş efsanevi İranlı bir milli kahramandır. Niyazi Bey yukarıda kısaca takdim ettiğimiz hayatından da anlaşılacağı üzere, biraz efsaneleştirilmiş bir İttihatçıdır. Üstad Hazretleri bu cihetle onu Rüstem'e benzetiyor.

Paragrafta ise abartılmış Niyazi Bey ile gerçek Niyazi Bey'in kıyaslanması gerektiğini ve Niyazi Bey'in gerçek değer ve kimliğini görülmesi gerektiğini ifade ediyor. Maalesef tarihte bu tip şahsiyetler hep olduğundan fazla gösterilmiş ve birçok esatir ve efsaneye konu olmuşlar. Bunun yanında Üstad Hazretleri Niyazi Bey gibi vatansever ve hürriyetçileri takdir etmiş, onlarla aynı fikri paylaşmıştır.

Dipnotlar:

(1) bk. Asar-ı Bediyye, Nutuk-5, s.474.

(2) bk. Vikipedi Özgür Ansiklopedi (24 Mayıs 2013).